

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๓/๒๕๔๕

วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ศาลทหารกรุงเทพส่งคำร้องของจำเลย (พันเอก จาตุภัทร รัตนวิจิตร) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

สรุปข้อเท็จจริง

ศาลทหารกรุงเทพส่งคำร้องของจำเลย (พันเอก จาตุภัทร รัตนวิจิตร) ในคดีคำที่ ๑๓/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า พันเอก สรายุทธ กลิ่นมาหอม เป็นโจทก์ยื่นฟ้องพันเอก จาตุภัทร รัตนวิจิตร จำเลย ซึ่งเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำกรมพระธรรมนูญ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ต่อศาลทหารกรุงเทพ โดยกล่าวอ้างว่า ในระหว่างที่จำเลยได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองกำลังพล กรมพระธรรมนูญ จำเลยได้กระทำความผิดกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ ระหว่างวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๕ จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับทำเนียบประวัติ บัตรประจำตัว การเกษียณอายุ การย้ายประเภท การเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล การตรวจสอบเวลาราชการและสถิติเกี่ยวกับกำลังพลและกรรมวิธี ข้อมูลกำลังพลด้วยเครื่องจักรคำนวณ ดำเนินการตรวจสอบทำเนียบประวัติตุลาการ จำเลยได้รับเอกสารหนังสือรับรองผลการปฏิบัติงานโจทก์ไว้ตามหน้าที่แล้ว จำเลยมีหน้าที่ต้องรักษาไว้ซึ่งเอกสารดังกล่าว แต่จำเลยหาได้กระทำตามหน้าที่ดังกล่าวไม่ จำเลยบังอาจทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ เป็นเหตุให้ไม่มีเอกสารหนังสือรับรองผลการปฏิบัติงานของโจทก์บันทึกลงประวัติ

ในสมุคลงทะเบียนประวัติรับราชการทหารอันเป็นการกั่นแก้งโจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายจากการไม่ได้รับการพิจารณาให้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น และเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ จำเลยใช้อำนาจในฐานะเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่เจตนาถั่นแก้งโจทก์ด้วยการไม่พิมพ์ชื่อโจทก์ลงไปในบัญชีแผนปรับย้ายดังกล่าว ทั้ง ๆ ที่จำเลยทราบดีว่า โจทก์มีลำดับอาวุโสชั้นยศ พันโท อยู่ในลำดับที่ ๒ ตามระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการจัดลำดับอาวุโสของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเสียหาย มิได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นในอัตราพิเศษ การกระทำของจำเลยเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้โจทก์ต้องเสียอาวุโสในการที่โจทก์จะได้รับการพิจารณาให้เลื่อนตำแหน่งครองยศสูงขึ้นในโอกาสต่อ ๆ ไป ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๔ จำเลยใช้อำนาจในฐานะเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ไม่เสนอชื่อโจทก์ให้ได้รับการแต่งตั้งดำรงตำแหน่งสูงขึ้นในอัตราพิเศษ ไม่เสนอหนังสือรับรองผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด และไม่เสนอผลการศึกษาของโจทก์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทให้คณะกรรมการพิจารณาการปรับย้ายของกรมพระธรรมนูญพิจารณา ทำให้โจทก์ซึ่งเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรมีอาวุโสชั้นยศพันโท ในอันดับที่ ๒ ต้องเสียอาวุโสไป และเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ จำเลยใช้อำนาจในฐานะเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่บังอาจให้ข้อมูลอันเป็นเท็จเกี่ยวกับการปรับย้ายตุลาการพระธรรมนูญต่อเจ้ากรมพระธรรมนูญว่า โจทก์สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่มีได้เป็นหลักสูตรทางด้านกฎหมายที่ต้องนำมาใช้กับเหล่าทหารพระธรรมนูญโดยตรง อีกทั้งโจทก์เป็นผู้มีความประพฤติไม่เหมาะสมแก่การดำรงตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญ (อัตราพิเศษ) ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ว่างอยู่ ความสามารถและผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของโจทก์ยังไม่มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะดำรงตำแหน่งสูงขึ้น การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายมิได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น นอกจากนั้นการกระทำของจำเลยดังกล่าว ยังเป็นการหมิ่นประมาทใส่ความ โจทก์ต่อเจ้ากรมพระธรรมนูญว่า โจทก์มีความประพฤติไม่เหมาะสมแก่การดำรงตำแหน่ง ทำให้โจทก์เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชังได้ โจทก์จึงยื่นคำฟ้องต่อศาลทหารกรุงเทพเพื่อขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๕๑ และประมวลกฎหมายอาญาทหาร มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๓ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ จำเลยยื่นคำร้องสรุปได้ว่า การที่โจทก์ฟ้องจำเลยว่าจำเลยกระทำความผิดฐานความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๕๘ และประมวลกฎหมายอาญาทหาร มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ นั้น โจทก์ยังไม่มีอำนาจฟ้อง เพราะโจทก์มิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๔ ที่กำหนดว่า “การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้ผู้กล่าวหาขึ้นคำกล่าวหาเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของตนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี” และคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๔ หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ” โดยเหตุที่จำเลยเป็นข้าราชการ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๗ มาตรา ๔ และคดีนี้เป็นคดีฟ้องใหม่เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ จึงมิเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๘๖ (๒) ที่ว่า “ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกคำกล่าวหาตามมาตรา ๘๔ ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา (๑) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว และไม่มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งคดีหรือ (๒) เรื่องที่ศาลรับฟ้องในประเด็นเดียวกัน และอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว” ดังนั้นจำเลยจึงขอให้ศาลยกฟ้องโจทก์โดยมิต้องไต่สวนมูลฟ้องโจทก์ในข้อหาดังกล่าวอีกต่อไป

วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ ศาลทหารกรุงเทพมีคำสั่ง สรุปได้ว่า ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนมูลฟ้องได้ความในเบื้องต้นว่า โจทก์และจำเลยเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ ซึ่งต่างเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ก่อนที่จะได้วินิจฉัยว่าคดีมีมูลตามฟ้องโจทก์หรือไม่นั้น สมควรได้วินิจฉัยคำร้องขอให้ชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายเบื้องต้นของจำเลยเสียก่อนว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ พิเคราะห์แล้ว

เห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามมาตรา ๔๓ ได้ในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔ และในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๕ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ หาได้ตัดอำนาจฟ้องของผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ แต่ประการใดไม่ เมื่อโจทก์เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการจึงเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๑๖ (๑) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และหมิ่นประมาทอันเป็นความผิดอาญาต่อศาลทหารกรุงเทพได้ และศาลทหารกรุงเทพได้ไต่สวนมูลฟ้องของโจทก์แล้ว มีคำสั่งให้ประทับฟ้องไว้พิจารณาเฉพาะข้อหาเป็นเจ้าพนักงานทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งเอกสารอันเป็นหน้าที่ของคนที่จะปกครองหรือรักษาไว้ ข้อหาเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และเป็นทหารขัดขืนหรือละเลยมิกระทำตามคำสั่งและข้อบังคับ ส่วนข้อหาหมิ่นประมาทอันทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชังอย่างไร ไม่มีมูลเพียงพอที่ศาลจะประทับฟ้องไว้พิจารณา

วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๘ จำเลยได้ยื่นคำร้อง สรุปความได้ว่า ในชั้นการไต่สวนมูลฟ้อง จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายเบื้องต้นว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องในคดีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการซึ่งศาลวินิจฉัยว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นความผิดอาญาต่อศาลทหารกรุงเทพได้นั้น จำเลยเห็นว่า คำสั่งให้ประทับฟ้องของศาลทหารกรุงเทพดังกล่าวขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ต้องการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นผู้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีการช่วยเหลือกัน หรือกลั่นแกล้งฟ้องร้องกัน และเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งศาลทหารกรุงเทพก็ได้มีคำพิพากษาวางแนวทางเกี่ยวกับการฟ้องคดีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการไว้ในคำพิพากษาศาลทหารกรุงเทพ คดีดำที่ ๕๒/๒๕๔๖ คดีแดงที่ ๒๐/๒๕๔๘ แล้วว่า

“หากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดดังกล่าว การไต่สวนและการวินิจฉัยในกรณีกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ เมื่อไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าว อัยการศาลทหารกรุงเทพจึงไม่มีอำนาจฟ้องและพิพากษายกฟ้อง” ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ โดยนัยเดียวกันผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารย่อมไม่มีอำนาจเป็น โจทก์ฟ้องคดีอาญาในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการด้วย เนื่องจากเป็นปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย จำเลยจึงขอให้ศาลได้โปรดวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายเบื้องต้นว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ก่อนดำเนินการพิจารณาคดีต่อไป ต่อมาจำเลยได้ยื่นคำแถลงประกอบคำร้อง ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ โดยอ้างเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะหมวด ๑๐ ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ เป็นกฎหมายพิเศษที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยคดีกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ การดำเนินการต่อข้าราชการในหน่วยราชการของกระทรวงกลาโหมจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องเองตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ ได้

วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ โจทก์ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลทหารกรุงเทพ สรุปได้ว่า ศาลมีคำสั่งประทับฟ้องชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวอ้างและรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ ก็ไม่มีบทบัญญัติมิให้โจทก์นำคดีมาฟ้องต่อศาลเอง โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ วรรคสอง รับรองไว้ การที่จำเลยอ้างคำพิพากษาของศาลทหารนั้น ข้อเท็จจริงแตกต่างกันและคดียังไม่ถึงที่สุดเพราะในคดีที่จำเลยอ้างเป็นเรื่องการสอบสวนไม่ชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ หากใช่เป็นเรื่องโจทก์ฟ้องเองไม่ ดังนั้น โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลย ขอให้ศาลยกคำร้องของจำเลยดำเนินการสอบสวนพิจารณาต่อไป

วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ศาลทหารกรุงเทพมีคำสั่งคำร้องของจำเลย สรุปได้ว่า ศาลได้วินิจฉัยคำร้องขอให้ชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายเบื้องต้นของจำเลยประกอบกับคำร้องคัดค้านของ โจทก์แล้วเห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวหาเจ้าหน้าที่

ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามมาตรา ๕๑ ได้เฉพาะในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔ และในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๘๕ แต่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ มิได้มีบทบัญญัติใดที่ตัดอำนาจฟ้องของผู้เสียหายที่จะใช้สิทธิในการฟ้องคดีอาญาเองตามที่กฎหมายในส่วนวิธีสบัญญัติบัญญัติให้อำนาจไว้ เมื่อเป็นผู้เสียหายตามความผิดในทางอาญาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ดังนั้น เมื่อโจทก์และจำเลยเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๑๖ (๑) โจทก์ในฐานะผู้เสียหายจึงมีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการต่อศาลทหารกรุงเทพตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่งได้ สำหรับกรณีที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายเบื้องต้น โดยยกอ้างคำพิพากษาศาลทหารกรุงเทพ คดีดำที่ ๕๒/๒๕๕๓ คดีแดงที่ ๒๐/๒๕๕๔ นั้น เห็นว่า คำพิพากษาดังกล่าวเป็นการยกฟ้องโจทก์ในเรื่องเกี่ยวกับการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนที่ไม่ชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ เช่นเดียวกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่จำเลยยกกล่าวอ้าง ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีเอง อีกทั้งคดีนี้โจทก์มิได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพราะประสงค์จะดำเนินคดีเอง โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นความผิดอาญาต่อศาลทหารกรุงเทพได้ จึงพร้อมกันมีคำสั่งให้ยกคำร้องจำเลยและดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนี้ต่อไป

วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลทหารกรุงเทพขอให้รื้อการพิจารณาไว้ชั่วคราวและส่งคำโต้แย้งของจำเลยไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปได้ว่า ศาลทหารกรุงเทพดำเนินการไต่สวนมูลฟ้องแล้วมีคำสั่งว่า โจทก์เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารจึงเป็นผู้เสียหายมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและหมิ่นประมาทอันเป็นความผิดอาญาต่อศาลทหารกรุงเทพตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ ได้ ศาลมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องและได้มีคำสั่งประทับฟ้องเฉพาะในข้อหาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ นั้น จำเลยเห็นว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ โดยคำสั่งของศาลทหารกรุงเทพดังกล่าว ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นผู้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่ว่าบุคคลนั้น จะอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย อย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น การที่ศาลทหารกรุงเทพนำพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง มาใช้วินิจฉัยว่า เมื่อโจทก์เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการจึงเป็นบุคคลในอำนาจ ศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ฯ มาตรา ๑๖ (๑) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยว่า กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นความผิดอาญาต่อศาลทหารกรุงเทพได้ และศาลทหาร กรุงเทพมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องคดีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการได้ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญ ศาลทหาร ฯ มาตรา ๕๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งศาลทหารกรุงเทพไต่สวนมูลฟ้องแล้วมีคำสั่งให้ประทับฟ้องในความผิดดังกล่าว ตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๓ ของศาลทหารกรุงเทพ บทบัญญัติดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และขอให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลทหารกรุงเทพพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของจำเลยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และส่งความเห็นตามทางการเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องนี้ไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เท่าเทียมกัน...”

มาตรา ๓๐๑ “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้...”

ประเด็นการวินิจฉัย

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยบัญญัติให้บุคคลมีความเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑๐ ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ ๒ เรื่องคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้นในรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ ที่บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและอำนาจหน้าที่ในการฟ้องคดีอาญาต่อศาลทหาร โดยกำหนดให้ในเวลาปกติอัยการทหารหรือผู้เสียหาย ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา แต่ถ้าเป็นกรณีศาลทหารในเวลาไม่ปกติหรือศาลอาญาศึก กำหนดให้อัยการทหารเท่านั้นมีอำนาจเป็นโจทก์ สำหรับบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๑๖ กำหนดบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารไว้หลายประเภท ซึ่งรวมถึงนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการด้วย ดังนั้นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลทหารในเวลาปกตินอกจากอัยการทหารแล้วยังรวมถึงผู้เสียหายที่เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ และบุคคลประเภทที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๑๖ อีกด้วย จึงเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ ได้ให้สิทธิแก่ผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องคดีอาญาต่อศาลทหารในเวลาปกติได้เช่นเดียวกับผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาทหารนั้น พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ บัญญัติ

ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อไม่มีกฎหมาย กฎ และข้อบังคับฝ่ายทหารมาใช้บังคับกับวิธีพิจารณาความอาญาทหารได้ หรือถ้าวิธีพิจารณาความข้อใดซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่จะใช้ได้ ดังนั้น ในกรณีที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารเป็นโจทก์ฟ้องคดีเอง และกรณีนี้วิธีพิจารณาความอาญาทหาร ไม่มีกฎหมาย กฎ และข้อบังคับฝ่ายทหารบัญญัติไว้ จึงต้องนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเรื่องการฟ้องคดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องเอง ซึ่งต้องมีการไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๖๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม การไต่สวนมูลฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๒) หมายความว่า กระบวนไต่สวนของศาลเพื่อวินิจฉัยถึงมูลคดี เพื่อให้ศาลได้พิจารณารูปคดีของโจทก์ในเบื้องต้นก่อนว่ามีมูลเพียงพอที่ศาลควรรับคดีไว้พิจารณาหรือไม่ หากศาลจะรับฟ้องไว้พิจารณาเพื่อพิพากษาไปในทันทีอาจทำความเดือดร้อนและเป็นภาระแก่จำเลยโดยไม่จำเป็น ดังนั้น การไต่สวนมูลฟ้องของศาลจึงเป็นกระบวนการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคำฟ้องของโจทก์โดยศาลว่า คำฟ้องนั้นมีมูลเป็นความผิดอาญาหรือไม่

สำหรับข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่ว่า เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต้องการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นผู้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันนั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิรูปการเมืองเพื่อปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างแท้จริงอันเป็นการป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจปกครองบ้านเมืองแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องในทางที่มิชอบ เพื่อให้บรรลู่วัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงได้กำหนดแนวทางต่าง ๆ ขึ้น แนวทางหนึ่งก็คือ การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นในรัฐธรรมนูญและกำหนดอำนาจหน้าที่ ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ไต่สวนข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจในกรณีที่มีการร้องขอให้ถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับสูงออกจากตำแหน่งหรือดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ รวมทั้งไต่สวนวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายรายผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ และต่อมารัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ซึ่งในหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมให้ยื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำกล่าวหาแล้วให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว มีมติว่า ข้อกล่าวหาใดมีมูลก็ให้ดำเนินการต่อไปโดยถ้ามีมูลความผิดทางวินัยก็ให้ส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติ หรือถ้ามีมูลความผิดอาญาก็ให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี เจตนารมณ์ในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๘ ก็เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการเข้าดำรงตำแหน่ง ส่วนศาลเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจอธิปไตยอำนาจหนึ่งในสามอำนาจ โดยรัฐธรรมนูญกำหนดตามกฎหมายและในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ และการพิจารณาคดีของศาลจะเป็นหลักประกันในการคุ้มครองการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพราะศาลมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ มีหน้าที่พิจารณาและพิพากษาคดี จะปฏิเสธไม่พิจารณาพิพากษาคดีไม่ได้ และวิธีพิจารณาคดีของศาลเป็นไปอย่างเปิดเผย เปิดโอกาสให้สาธารณชนเข้าฟังการพิจารณาได้ แม้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมก็ตาม แต่ก็ได้ตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีอาญาด้วยตนเองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ และเป็นอำนาจหน้าที่ของศาลตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการไต่สวนมูลฟ้องคดีดังกล่าว และเนื่องจากศาลเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจอตุผลการซึ่งมีวิธีพิจารณาคดีที่เป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น กระบวนการไต่สวนของศาลในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีด้วยตนเอง จึงเป็นหลักประกันที่ทำให้บุคคลเสมอกัน

ในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันไม่ให้มีการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ และการฟ้องคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์โดยผ่านกระบวนการไต่สวนของศาลก็มีได้ชัดหรือแย้งต่ออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) เพราะเป็นสิทธิของประชาชนที่จะเลือกขอรับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจากองค์กรตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ การฟ้องคดีอาญาต่อศาลทหารของผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในเวลาปกติ จึงไม่ชัดหรือแย้งต่ออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และเป็นไปตามหลักประกันที่ทำให้บุคคลเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งแล้ว

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ไม่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ